

Előfizetési árak:
helyben, vagy postán külföldre:
Égész évre . . . 10 ft — kr.
Félévre . . . 5 — —
Negyedévre . . . 2 — 50 —
Egy hóra . . . 1 — —
Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden külföldi jog a szerkesztőségbe (Főlr. 1898. sz.) barmintva küldendő.

Előfizethető helyben:
Főlegdi K. Lajos könyvkereskedésében és a kiskönyvtárban. (Főlr. 1898. sz. alatt.)

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

MEGJELEN NAPONKINT PÉNTEK ES VASARNAP KIVÉTELESEL

Hirdetési díj:

Negy huzados petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű és többzetű hirdetések alkalmán jutányos áron vételnek fel. Helyi díj minden külön bejelölésért 30 kr.

Hirdetést vagy reklámtól magában foglaló újsónapszám 50 kr.

Nyitási költségek minden petit sorra 50 krajczár.

Hirdetések fölvetésének a szerkesztőségben és kiskönyvtárban. Főlr. 1898. sz. alatt.)

Készletök nem adnak vissz.

Kegyelem.

Debreczen, szept. 19.

A magyar király a kormány előterjesztésére megkegyelmezett az elítélt oláh izgatóknak.

Megnyiták a szegedi és váci államfogházak kapui a román »martirok« előtt, akik azonban erre a jóindulatra a legkevésbé sem szolgáltak rá.

Nem találkoztunk mi az ő fogságuk idejében a megbánásnak, a javulásnak legkisebb jelével sem, sőt fészkelődtek és nem féltek bőrükben a becsukott ajtók mögött sem.

Hisz egyre-másra olvashattuk időnkint, hogy az államfogházból lopva, titolos uton küldözgették ki izgató és lázító irataikat.

Eppen ezért csodáljuk a fővárosi sajtónak majdnem egyöntetű véleményét, mely helyesli a martirok kiszabadítását. Sokat remélnek a megkegyelmezés tényétől s azt hiszik, hogy ez magyarbarátokká teszi magukat az izgatókat is.

Szép dolog volna, ha bekövetkezne, de mi kételkedünk benne nagyon is.

Az a tuczat elbizakodott, fanatikus oláh apostol nem jótékonyaságnak, nem jóindulatnak, nem lecczének tekintini a kegyelmet, hanem meghátrálásnak, gyöngeségnek és félelemnek.

Ők úgy vélekednek, hogy ők nagy emberek, igen nagy emberek, akik sokat érhetnek a magyar állameszmének és Magyarországnak.

Ostoba és kevély elbizakodottság kell az ilyen gondolkodáshoz, de hogy ez nincs és nem lehet másképp, arról meggyőződhetik mindenki, aki előtt az apostol urak megnyilatkoznak.

Nekem a szegedi államfogházban volt alkalmam meggyőződni arról, hogy ezek az oláh agitátorok nem mutatnak hajlandóságot a megjavulásra. Egész cik-sorozatban fejtettem ki annak idején, hogy a román »martirok«-nak megke-

gyelmezni nem volna helyes, mert erre egyik sem érdemes.

Fenyegető elbizakodott nyilatkozatok voltak azok, melyeket ők fogságuk idejében is hangoztattak.

Epen azért mi nem sok eredményt várunk a megkegyelmezés tényétől.

Nem volt reá semmi szükség, nem sürgette, nem óhajtotta senki sem, de maguk az elítéltek sem szolgáltak rá magaviseletükkel.

Bánffy Dezsőnek ezt a ténykedését mi épséggel nem tartjuk sikerültnek, a mint semmit sem tartunk sikeresnek, a mi Bánffy Dezső koponyájában megszületik.

Polczner Árpád.

M. T. A.

Debreczen, szept. 19.

Ez a három betű tulajdonképpen magyar tudományos akadémiát jelent. Azt a nagy tekintélyt játszó testületet, mely hazánkban apóloja és dajkaja Minerva bagolyának. Baglyok őrzik a baglyot s most összeállnak úgynevezett nagy hűtőkben s választanak maguk közé fő, al, kis és nagy baglyokat. Azután köd előttem, köd utánam s a régi kerékvágáson tovább halad a karaván.

Ennek a magyar tudományos akadémiának igen szép története van a mesze multban. Az az árva szobor ott, bronzával körvonalozott akadémia palotája előtt maga egy nagy fejzet, sőt ennél több, egy korszak az akadémia történeléből.

Ha ez az ércszobor ma megelevenedne s újra hallhatna lángszóvat ostort fonna lángugarakból s kiostorozná a tudomány palotájából azt a szellemet, mely akadályokat gördít a nemes eszmék valósulása elé.

A hogy most folynak ott a dolgok, megdöbbenve remül meg a vizsgálódó ész, kutatva azt, hogy mit művelnek a drága kőhalmzban a magyar tudományosságért. Mire pazarolják a nagy lelkek szellemi és anyagi hagyatékát. Mintha halottak kelnének fel titokzatos siri lepelben s mindmegannyi csontváz tartana boszorkány-szombát az egészséges nemzeti tudományos fejlődés rovására. Egy nagy halotti tor a nemzeti nagyléte felett. Sirásás, az eredetiség srásása, letépi az egészséges húst és vért s a zörgő csontvázat idegen seiyemmel burkolják be.

jét. Oda se ügyelt a hugaira, csak nézte a kék égnek a könnyű elhomályosulását, hogy egyre sürűbb és sürűbb fátlyok feküsznek az égre, míg minden, a mi világosság volt az imént, lassan eltűnik.

— Mathild! — szolt egyszer a kicsi, a szőke Margit — gyere, ne legy olyan unalmas! A nagy leány egy percze megrezzent.

— Hagyd! — kiáltott aztán a kisebbre — bolond, játszatok ti, gyermekek! Bekeben hagyják aztán. Egy kissé reszketek és feltek Mathildtól. Valahogyan sejtettek, hogy komoly dolgokról gondolkozik, hát félrehúzódtak.

Ahogy Mathild a kerítés mellett állott, mint egy gyönyörű szobor olyan volt. En még nem lát am leányt erősebbet, kívánatosabbra fejlődöttébbet, mint ő. Az arca, a haja, a szeme vágyrakeltésében, gyönyörű magas termete maga a szenvedély és a mámor.

A mig elmerengett, nagy fekete szemei egyre csak könnyekkel teltek meg.

— Jó estét — hallatszott mellette. A leány nem birt megfordulni. Remegett egészen. Tudta, hogy ki van mellette. Érezte, hogy a karját megfogja.

— Jó estét — ismételte az — Mathild, jó estét kívánok.

— Schéb József — szolt végre nagyon halkán a leány — isten hozta magát, Schéb József.

Egy kis formájú, de csinos, szikár ember állott mellette, harmincz éves lehetett. Kétszemét a leány arczára vetette.

— Maga megint szomorú, Mathild, miért teszi ezt, gyermekek. Magának vidámnak, mindig vidámnak, jókedvűnek kell lennie, egy ilyen gyönyörű szép leánynak, hogyne, maga nagyon vidam legyen, kincsem.

A kisebb leányok már távolabb voltak. Egyszerre rebentek el, a mint Schéb József megérik zett. Tul a harmadik ház előtt az öreg boltossal állottak szóba.

A ki ebbe a tortlő testületbe lép, a ki ide hivatott, annak fel kell hagyni minden reményével. Azaz nem szabad gondolkoznia, alkotnia, magát érthetővé tenni, nehogy az ő titkaihoz a közönség hozzá férhessen. De nem is hívják ide önálló gondolkodót, nem olyant, kitől azt várják, hogy eredeti tehetség és elősegíthetné barni okból a magyar tudományosság megteremtését, egy követ teheine le ahhoz az épülethez, hol a világosság honol és honnan szétárad, de úgy, hogy ettől a magyar ember szemé farkas sötétséget ne kapjon. Az üresedő helyekre legkivált pajtaszkodás, streberség, hatalmasakkal való rokonság s barátság, a kormány érdekeinek szolgálása rang és mellettség vezethetnek be. Ha véletlenül a saját érdemei miatt bejut egy valódi tehetség, hamar elvágják törekvése szarjait ne hogy repülhessen. Szürke emberek azok is, kik itt vezetnek, szürke az önérdék, mely itt uralkodik s szürke a munkák, melyek kikerülnek. Ez a nagy temetkezési vállalat kellően tudja palástolni szunnyadozását és azt hirtelen magáról, hogy lázasan tevékeny. Nagy pompával siratja el a halottakat és temeti el az előket. Annyi kiadvány van az akadémiának mennyiregre, hogy se szeri, se száma, de hol a közönség, hol a népszerűség, ha a művek nagyobb része olyan értelmetlen, mint megfejteni aligha tudna valaki. Fel nem fedezett és fel nem fedezhető miniszteriumok ismeretlen népekkel való kepletnevelvokonság, diáriumok és krónikák lemasolása ez a m. t. a. működése. Sok zaj semmiert, nagyszabásu bíralatok csak részleges értékű, de pajtas által írt művek felett, míg az ő szemükben fenségesek, pompásak, de a szinpadon minden erőkölés, fényes kiállítás és kaprázatos jelenetelés daczára elbuknak. Csak a fajta szürke dramák.

Soha melyebb álomba nem sülyedt az irodalom, mint most, lassankint mindenki elveszti a kedvét és nem fog irni más, mint akadémikus, a mi körübelül olyan, mint a patiance játék, csak azt szórakoztatja, aki játsszik. Olyan termékek ezek, mint mikor valaki zenél és süketek hallgatják. Színéről beszélnek a vakoknak, illatról azoknak, kiknek nincs szaglasi érzésük. A kik jól hallanak, azokra nevez nemák . . . Megosztoznak egymás között nagy díjakon, nagyszabásu munkaterveket készíttetnek egymással és fognak jóhiszemű duszgadzogokat értéktelen czélok művelésére tett alspítványokra.

Drága mulatság az, ha valaki az akadémia (tisztéletbeli) tagja akar lenni. Az ember az akadémia működését látva, azt hiszi, hogy a magyar tudományosság akkor verne gyökereket, ha az akadémiát bezárnák és szabadjára

Tchéb József körülnézett. Finom, vékony ujjával szőke szakállát habrálta; a másik kezével Mathild karját fogta. Aztán közelebb ment melléje.

— Ah! — sóhajtott a leány és a feje lehanyalott.

Schéb József egyszerre távolabbra ment. — Mathild, Tiida! szolt félig hangosan — ügyeljen, az utcán járnak.

Valóban az utcán munkásemberek mentek hazafelé és iparoslegények a korcsma irányába igyekeztek, mind a ház felé tekintettek, hol a leány félig aléltan állott.

Mathild egyszerre felvetette a fejét.

— Igaz — szolt rekedten — de hát mit tegyek? Miért jön? Miért nem kerül el? Mi vége lehet ennek?

József kissé gondolkozva mondta:

— Mathild, bármí történjék, én szeretem.

II.

Tovább nem beszélhettek. A leányok apja jött.

— Gyermekek, gyermekek! — hallatszott a szó — egy, kettő, befelé! Mathild, Margit, Janka befelé!

Negy, szép, öreg ember volt az apjuk, már gyengén látott és lassan járt.

Schéb József köszöntötte: — Jó estét, Kroff bácsi, lejttem egy kicsit. Korán van még. — Akarja, hogy egy fél órát tarklizzunk?

Az öreg megállott Schéb előtt:

— És a feleséged otthon? — kérdezte.

— Az anyós nálunk van. Hadd panaszkodják ki magukat, ilyenkor jobb, ha egyedül vannak.

Az öreg Kroff félrefordult.

— Ambar — folytatta József és Mathildra nézett, a mig beszélt — haza is mehetek.

A leány egy hirtelen mozdulattal megfogta a kezét és önfelédten hangosan szolt:

— Nem! Itt maradjon!

bagynak az egészséges clemek fejlődését, ha a baglyokat a muzeumba küldenek. Ugy a hogy az akadémia most áll a milyen szelleme van, valóságos hóherja a magyar tudományosságnak.

Itthon a király.

Debreczen, szept. 19.

Régi tradíció a magyarnál, hogy hűségét és hódolatát fejezi ki az uralkodó iránt, ha ez közöttje megjelen. Ösrégi az a tradíció is, hogy ilyenkor a király szóba áll népével, kikérdi óhajait, meghallgatja panaszait. Sok bajt intéztek el hajdan az uralkodók ilyen látogatások alkalmával.

Azóta nagyobb lett a parádés megnövelt a konvenció. Növeli a külső dísz, az ünnepi hódolatot az is, hogy nagy idő óta csak katonai parádé, hadgyakorlatok alkalmával látja az ország s főleg a vidék az uralkodót körében megjeleni.

És hosszú idő óta először történik, hogy a király ily ünnepi fogadtatás alkalmával tartózkodik a már-már divatba jött politikai enuncziációktól. Ez teszi nevezetessé a kisczelli ünnepélyeket.

A Szapáry-kormány idejében kezdtek divatba jönni a manőverek alkalmával történi politikai természetű kijelentések, melyek elég dolgot adtak a sajtónak is, a parlamentnek is, mert a helyi és egyéni vonatkozású megjegyzések, országos jelentőségre vergődtek. De kinos vitákra adott alkalmat több oly legfelsőbb helyről tett nyilatkozat, melyről a kormányok előzetesen nem bírtak tudomással, melyet azonban később megvédelmeznők köteleességük volt. És most is azzal a sajtóságos híreszteléssel találkozunk, hogy a kisczelli hallgatag bevonulás után az erdélyi hadgyakorlatok alkalmával el lehetünk készülvé nagyszabásu politikai enuncziációkra.

Pedig éppen nem szükséges, hogy a manőverek alkalmával a hódolat és

A kisebbek azt hitték, hogy valami ba lesz, a másik szobába szaladtak.

Azonban semmisse történt. Az öreg nyugodtan leült egy szögletbe a kis asztalhoz. Kiterítette a lámpa mellé az újságját, régi szemüvegét megfeszítogatta s aztán az asztal felé hajolt és olvasni kezdett.

Schéb József többször arra felé pillantott, míg végre akadozottan kérdezte:

— Hat Kroff bácsi, nem kártyázunk?

Kroff fel se nézett az újságról. Az egyik kezével gyöngén legyintett, egyet köbögtött, aztán csaknem erején felül való hanggal, ennyit mondott:

— Nem.

Csönd volt a szobában is, éppen mint künn sőt nagyobb csönd. Az ajtó mögött a két kisebb leány szepegeve húzódtott össze. Egyikük sem mert mozdulni.

A falakról a nagy régi képek hallgatag tekintettek alá. Itt arnyékok, mozdulatlanok és féjelmetsék keletkeztek. A leánynak az arnyéka elfőde a másikat. A lánya mellett az öreg embernek az arca olyan sárgának látszott, mint egy halotté.

— Jó — felelt Schéb József.

A kalapját forgatta kezében. Nem is ült le, de nem is ment el. Az ablak mellé állott. A leány nyomban utána ment.

— Mi fog történi — szolt sirva — látja szegény apát, ő oda van. Neki senkje sincs mi kivülnk, ő én érettem annyit szenved és én olyan nagyon sokat, kimondhatatlanul sokat szenvedek magáért. Segítsen ezen József, az Istenért! Én meghalok.

Az emberne: az arca szigrcran vál tozott.

— Nem értem — így szolt — hiszen nem történi semmi. Maga Mathild ártatlan mindenben, én is. Nem tetünk rosszat.

Egyszerre aztán újra megfogta a lány kezét. Közelebb ment hozzája. Az ablak szárnya elfőde őket. Lehajolt és megcsókolta.

A „DEBRECZEN” TARCZAJA.

MI KETTEN.

Valahol . . . messze . . .

Valahol . . . messze . . . régen volt.
Nem is igaz talán —
Szerették egymást végtelen
Egy leány és leány.
Választottak egy csillagot,
Mint hü szerelmek —
Bevésték az öreg hársba:
Órökre hü lesztek.

És világot járt a leány,
Küzdött panaszalan —
Nem érzi a but a sziv.
A melynek álma van.
S egyszer hir jött: odahaza
Vig esküvőjárja —
Meggzakadt egy leány szive
Kint a nagy világba.

Polczner Árpád.

Mathild regénye.

Irta: BEDE JÖB.

I.

Az alkonyat megeste az utcát. Mindjárt sötétség lesz. A házakban világosságot gyújtottak és az olvasmányokat vettek elő. A gyermekek kapkodták a képes könyveket. Mások a ház elé ültek Jobbára az egyedül való öreg párok ültek a házak elé a padkákra, vén asszony és vén ember.

Ezüst hajuknak a csillogása olyan volt, mintha kender boltok lennének. De a fiatal leányok is szívesen jönnek ki ilyenkor nyári nap alkonyodásával a csendes kis városban.

A három Kroff leány állott az utcán. — Kettő szaporán csevegett, ez Margit volt és Janka. A harmadik Mathild, egyik karját a kerítés felé támasztotta és erre ráfértette a fe-

rdetéseket
áron fogad el a
BRECZEN
bhivatala
ak-ház 1828. sz.

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

Kályhagyára
Kályhagyára
Kályhagyára

ragaszkodó szeretet nyilvánulásaira olyan válaszokat hallunk, melyek az akut és aktív politika akkordjaiba nyulnak bele. Ez nem szerencsés dolog és ennek a rendszernek a meghonosítása nem alkalmas arra, hogy a korona fényének nimbuszát emelje. Végére pedig a parlamenti és alkotmányos élet tekintélyét sem emeli az, ha legfelsőbb helyről éppen a katonai szemlék alkalmával történnek oly fontos politikai nyilatkozatok, melyeknek magyarázatával oly sokat kell foglalkozni a sajtónak és parlamentnek egyaránt.

A politikát vezessék és intézzék az alkotmányos ország erre hivatott faktora és testületei a maga helyén és a maga idején. Ha oly eszközöket használunk, melyek nem parlamentáris eszközök, ezek a kormánynak, de a parlamentnek tekintélyét is jelentősen alácsökkentik.

Ugyis sajnos látjuk azt a törekvést érvényesülni, mely a parlamenti küzdelem súlyát áthelyezi a miniszteri és udvari előszobákba, magasrangú kávé-némiké szalonjaiba, kisebb-nagyobb fontosságú utazások epizódjaiba. Az elvek nagy harca pihen, az érvek kóliójában a szikra kialvófélben, az igazságot nem hallgatják s nem becsülik meg. A politikai torna nyilvános küzdelme, az izmos erő összemérése meddő tér lett. Ezek helyett a pártszervezők féltelensége a besugár, a felpanaszolás, a denuncziálás és a vádaskodó pletyka eszközeihez nyúlt. Az illojalitás vádjait halljuk titokban, a sajtó útján való vádaskodás más-nemű skálái teszik pellengérré az egyeseket, ma a miniszterelnököt, holnap egy püspököt, holnapután mindkettőt. És nem sok kell hozzá, hogy a felsőbb nyilatkozatok egy-egy passzusát ma így, holnap úgy, ma ez ellen, holnap más ellen használják kikerülő uton.

Már pedig ezekkel az eszközökkel nem engedhetjük az ország politikáját intézni.

Risztics álmai.

Debreczen, szept. 19.

Közönséges halandónál az álmodozás — lehet rossz szokás; vagy a családra nézve kellemetlen: de egy állam férfinál ha álmodik: az veszedelmesebb a kholeránál, a fekete kímlőnél. És Risztics álmodott — újra, nagyot.

Valami szerencsétlen állam az a Szerbia.

— Beszéltem magával, Mathild okvetlen ma — mondta lázasan. Nem itt. Itt nem lehet. Egyedül akarok beszélni. Most elmegyek. Vissza fogok jönni, ha elalusznak, az udvaron várom. Ha szerelme igaz, ki fog jönni. Ha nem jön, engem többé nem lát.

Az öreg megmozdult az ujság mellett. Tovább nem beszélgethettek.

— Már megyek — szolt József — látom Kroff bácsi nem a legjobb kedvében van. Jó éjszakát.

Margit az ablak felé fordult.

— Jó éjszakát — köszönt az öreg. Schéb József elment.

A leányok aludni készültek.

— Mathild — mondta a vén Kroff a leányoknak — ennek felesége van, hiábavaló a szenvedésed.

— És ha nem volna felesége?

— De van.

Többet nem beszéltek.

III.

Éjszaka Mathild felkelt a leányos ágyból. A másik kettő hallotta, — de nem mert mozdulni.

Sietve, gyorsan öltözött.

— Vele elmegyek — így beszélt magában — a feleségéhez megyek vele. — Azt fogjuk mondani, hogy mi szeretjük egymást. Ő elmenjen.

Künn Schéb József várta.

Átkalta a leányt. A szent, néma éjszakában egy sóhajts hallatszott.

— Esküdjél — szolt a leány alátlan így lesz. Odamegyünk, ott előzzük.

— Így, így...

De aztán egyedül maradt. Az égboltozatról ezer szem üdözte. Beülről a hazból, mintha nagy átkok hallatszanának.

A férfi után akart rohanni, de elvesztette az utat.

Kiment az utcára. Futott, rohant a házak között, melyek egyszerre meglevevének, mintha mindenki szörnyű lármával felébredt volna.

Az utolsó ház mellett a Kraszna folyt. Ez nem zúgódott, nem átkozta. Csöndesen, jölelkien hivia magához... Odament.

nem tekint, hogy az a helyzet, melyben ma Európában van, milyen másodrendű; nem nézi hogy saját megélhetési kérdései sokkal nagyobbak, hogysem, kockázatát szabad volna megélni; adósság, elmerülés, a tönk szelére jutás: neki mint egyre mennek, csak helyébe kappak a boldog álmodozást!

És még ha álmodozik is egy nép — azt is értjük: aki egyszer megmutatta azt hogy hogy az ő álmai nemcsak „álmok”, hanem a valóság minden követelményeivel bírnak: hát annak álmodozni kifizeti magát. De olyan embernek ülni fel, mint a szerbek Risztics álmainak: ahoz, nálunk magyaroknál, még az elemi képzettség is kevés.

Riszticsnek se szerencséje, se tudománya se bölc-sége, se tapintata, se szervezői képessége nem volt és nincs.

Risztics egy közönséges szelodon, ki beugrik a legkisebb, szeleburdian elgondolt, jó alkalomnak. Újónak látja a maga tervei kivitelére; a mai európai helyzetet: azonban azt hogy, tervei kivitelére elég erős lehetne-e a nemzet; elég erős lehetne-e ő maga — ő azzal számot nem vet.

És az a sajtóság, hogy már egyszer megégette Szerbiának száját a forró kása. Hiszen Risztics kergette bele, a szerb-török háborúba! hogy többet ne mondják. De ma már álmodozásában, többet akar Risztics ur, ő a mai európai helyzetet akarja a szerbek javára kizsákmányolni. Azt hiszi, hogy az orosz politikuskok fülbesugára alatt, nemzeti politikát űzhet.

Risztics urnak már ma nem elég Szerbia, ő Bosznia-ál álmodozik. Szerbiát egy olyan hatalomra akarja varázsolni: ahol ő maga majd az európai koncertben a Szólo tenort vigye; pedig az lehetetlen.

Szerbiának van annyi seprernalója saját háza körül, hogy ha az tisztára hozza: jó lesz.

Szerbia, csak önmagát tudja előbb legyőzni, akkor gondolhat csak kardjára.

Vélünk élhet szabadon saját intézményei jól felhasználásában; nélkülünk: minden ő beszédje csak isten kísértés, mely a fanatizált töm-gnek lehet tetsző Szerbia népének öngyilkosság.

Szerbia, amint ki akar lépni abból a nagy hangversenyből melyre a halgató-ágot a többi európai adta meg: szerencsétlen lesz.

Risztics ur almodhatik de készpénzben csak egy fillért sem adnak álmaier; s még ha feltudók is váltani álmaik készpénzzel: az is igen drága lenne, mind Risztics urnak, mind a többi ugratóknak!

80 millió új vasuti kölcsön.

(Saját tudósítónktól.)

Debreczen, szept. 19.

A multkor már hírt adtunk róla, hogy az államvasutaknál 25 millió beruházást szándékoznak tenni s ebben az irányban a tárgyalások folyamatban vannak. Kifejeztük egyúttal azon meggyőződésünket, hogy az államvasutak megrogantat berendezésének és finansziának helyreállítására meg az összeg sem lesz elég. — Most teljesen beavatott helyről arról értesítettek, hogy a kereskedelmi miniszterium részéről egy 80 millió vasuti kölcsön felvételére nézve tételt meg az előterjesztés. A kölcsön kamatai már a jövő évi költségvetésbe beallítottanik. — A pénzügyminiszteriumban most beható tanácskozás folyik a kölcsön ügyében.

Kétségtelen, hogy ipari és kereskedelmi fejlődésünk folytonos előhaladása új és nagyobb igényekkel lép fel államvasutaink eddigi ökonomiájával szemben, — de az mindenesetre rendkívüli baj, hogy ezen fokozatos beruházások nem lettek évről-évre a költségvetésbe beallítva.

E helyett az irányadó körök szemfényvesztő budgetfógosokkal takargatták a bajt, — csak hogy látszólagos fényes pénzügyi eredményekkel brillirozhassanak, a mikülönösen Wekerlének volt kedves foglalkozása. Az ilyen eljárás a legkomolyabb veszedelmekkel fenyegeti nem csupán vasuti politikánk eddigi irányának konszolidálását, de magát államháztartásunk egyensúlyát is. Az új vasuti kölcsön kibocsátásának elhelyezése a lehető legkedvezőlenebb konjunkturákba fog ütközni a mai viszonyok közt s oly terheket rak államhitelünk vállára, melyek alaposan alkalmasak megrogantani költségvetésünknek annyi faradsággal és áldozattal helyreállítani megkísérelt egyensúlyát. Ez utal tartózkodunk részletesen kritikát gyakorolni a kormány, különösen a mult kormány ezen eljárása felett, annyit azonban megjegyzünk, hogy a 80 millió kölcsön nem tartozik a legkelleme-sőbb milleni-um i aján-dékok közé s az ország közvéleményében — ha nem is zárjuk el most már a nélkülözhetetlen szükségletek fedezése elől — méltó megdöbbenést fog az kelteni.

Tanügy.

A műegyetem megnyitása. Tegnap délelőtt 11 órakor tartotta meg a királyi József-műegyetem ez idei megnyitói ünnepélyét A műegyetem díszterme ez alkalommal

zsufo-lóság megtelt egyetemi hallgatókkal, akik a díszmagyarban megjelentek a rektor és dékánokat éjenzéssel fogadták. — Az új rektor, Entz Géza dr. megtartotta nagyhatalásu beszámolóját a műegyetem mult évről. — Az ünnepélyesen ott Wlassics Gyula közoktatási miniszter is. A beszámoló után az ifjúság éljenzése mellett az új rektor a tanvért megnyitónak mondta ki.

Megye és város.

Tanácsülés. Ma délelőtt a városháza kis tanácstermében Vecsey Imre elnöklete alatt rendes tanácsülés volt. A tanácsülésen folyó ügyek nyertek elintéztést.

Nyugtáványok láttamozása. A belügyminiszter közhírré tével végelt értesítette a városi tanácsot, hogy a nyugdíjasok és kegydíjasok nyugtáványainak láttamozása október hó elsejétől fogva a város első tisztviselője által történik. Ezután a polgármester láttamozza illetve igazolja hogy a nyugdíjat és kegydíjat élvező elletben van.

Elmaradt ülés. Debreczen város jog-és pénzügyi bizottságát ma délután — ülésre hívták össze. A városházán azonban a bizottsági tagok nem jelentek meg s így az ülés megtartását pénteken délután három óra napolták el.

Irodalom és művészet.

Déri Gyula. Déri Gyulanak a neve évek óta jóhángású az irodalomban, melynek ő szorgalmas és lelkes munkása Elbeszélő műveivel sűrűn találkozunk a legelőkelőbb lapok hasábjain s élvezettel olvassuk valamennyit.

Déri Gyula debreczeni születésű és az ő sikere nekünk is örömrünkre szolgál. Déri Gyula szép elbeszéléseit most kötetben piacra adja s erre nézve egy fővárosi kiadó czeg a következő előfizetési felhívást teszi közzé:

Könyvkiadó vállalatunk az ujjbkkori magyar isodalom jelesebb írómeikeinek terjesztését tűzven ki czéljául, több jönevő író művének tulajdonjogát megszereztük. Azt a kötetet, melyet legközelebb bocsátunk ki a könyvpia-czra, Déri Gyula ita, ez előnyösen ismert érdekes alakja az elbeszélő irodalomnak. Déri Gyula egy évtized előtt lépett fel először önállóan, egy három kötetes regényvel, mely a sajtóban viszhangot keltett, a könyvpia-czról pedig második kiadásában is csakhamar eltűnt. Déri Gyula nevével azóta csak a lapok hasábjain találkozott a közönség. Sok mindent ír, elég sűrűn és mindig érdekesen; elbeszélést ritkábban, de jobb kedvvel, több ambícióval és nagyobb sikerrel, mint bármely más. Rövid elbeszélései közül azok, melyek e kötetben megjelennek valódi mintái a modern rövidségük daczára kerek egészek, és teljes illúziót tudnak kelteni. Az író érti a módját, miképen kell az alakjait néhány vonással elevenné tenni, egy-két mondatot megkapó helyzetekben és világításban bemutatni. Déri Gyula novellái már a kezdő sorokban éreztetik az olvasóval, — hogy írójuk csak akkor vesz tollat a kezébe, ha valóban van mondani valója, a mivel a kényesebb izlést is kielégíti és imponálhat a következő kritikának. Szellemes, eleven előadás, valasztékos, előkelő hang és izlés, meglepő fordulatok, az érdeklődés fészültésben tartása, szingzagad és finomán csiszolt poetikus nyelv fogják sikerrel biztosítani a kötetnek, melynek minden sorára néz nyomai belyegét egy erős logikaju, az emberek es élet megismerésében kiforrót és megtisztult világnézetű elme. — A Forgószélben című könyv — melynek tartalma 10—12 elbeszélés lesz, — körülbelül u yanennyi iven, — igen díszes kiállításban, finom velin papírra nyomva, az őszszel meg fog jelenni. — A Forgószélben előfizetési ára 1 frt, mely összeg az említett könyvkiadó hivatba küldendő. A könyv bolti ára 1 frt 40 kr. lesz. Budapest, Lazar-utca 13.

Ujdonságok.

A második helyett.

Saját tudósításunk.

Sok komikum fordul elő rendszerint a soro-zásoknál. Ilyen ez is, amelyeket nekünk irnak s a mely a pötsorozáson történt meg egyik járás székhelyén.

A sorozó bizottság elé egymásután 30 40 ifju került, egyik satnyabb mint a másik. A bizottság katonai elnöke megso-kolja a dolgot, mörge-sen fölugrik a helyéről, azzal a szándékkal, hogy a legelső sorra kerülő csak némileg is elfogadható hadkötelest besorozza.

Kiküldték a következő ifju nevet: Mathias Hans.

Hatalmas, herkulesi termetű legény lép elő és biztos léptekkel megy a bizottság elé. — Alezredes ur, jelentem alás-san... kezdi.

— Hallgass és vetközz!
— De ezredes ur.
— Hallgass — mördul ra mérge-sen az alezredes.

A legény kénytelen volt letvetni kabátját, de mihelyt meglátták izmos karjait és a széles mellkast, rögtön elhangott a határozat: alkalmas, fogvatkozás nélkül.

— De ezredes ur...
— No, most beszélhetsz! — mondja a kibekült és jókedvre hangolt ezredes.
— Alezredes ur jelentem alás-san, hogy Hans Mátyás beteg és nem jöhetett el a sorozásra: azért — engem — a szomszédját, Franz Péter tartalékos káplárt föl-kért, hogy ezt bejelentsem.
Tableaux.

A czeplédi választás. Tegnap került döntő csatára a sor Hegedűs Karoly és Bába Molnár Samuel hívei között. Bokányi Dező, a ki tegnap szocialista programot ragasztott fel a város falaira, visszalépett. Gubodi Ferencz választási elnök 8 órakor nyitotta meg a választást. — Záróra elteltekor volt Hegedűsnek 489, Molnár-nak 390 szavazata. Ekkor a szavazatszedő bizottság tagjai leszavazták s a szavazás végén volt:

Hegedűsnek 492

Molnár-nak 390

s így 102 (öbbséggel Hegedűs választott meg. Czepléd népe leirhatatlan lelkesedéssel fogadta a választás eredményének kihirdetését. A választók zászlókkal Hegedűs lakásához vonultak és őt a mandátum átvétele — végelt a városházához kísérték. Hegedűs meghatottan mondott köszönetet megválasztásáért. Estere nagy bankettet rendeztek.

Szatambulov gyilkosa. Szatambulov asszony néhány ismeretlen egyéntől bizalmas értesítést kapott, mely szerint ők ismerik férjének gyilkosait és rejtekhelyüket, azonban titkukat a kormány bosszujától való félelmükben nem árulhatják el, míg a kormány le nem fog mondani.

Az igazságügyminiszter Debreczenben. Debreczen városa a bírósági helyiségek számára új palotát épített és annak felavatására, október első felében, az igazságügyminisztert is meghívta. Mint jó forrásból értesülünk Erdélyi miniszter minden bizonynyal lejjön az ünnepélyre.

A reformátusok konventje. A reformátusok egyetemes konventjét ezuttal Kolozsvárott tartják meg, még pedig november hó 3-án az ottani theologiai akadémia felavatasával kapcsolatban. A konvent tagjai — már több nappal előbb utaznak el, hogy megtekintsek a város es vidéke nevezetességeit.

A memorandisták Budapestén. A memorandum-pör főalakjai, a szegedi fogházból kegyelem töltyán szabadon bocsátott L u k a c s Laszlo, R á c z Janos és Kor o j a n Gyula Budapestén vannak. A Váczi kibocsátott memorandisták elutaztak már tegnap haza öveik körébe s lemondtak arról a tervükről, hogy Lukácsékkal együtt állapítsák meg a király és a kormány elé juttatandó közönet formáját.

Magyar ujság Eszéken. A lezajlott horvat botrányokat, az eszéki magyarság úgy viszonzta, ahogy a leghasznosabb, hazafias volna mellett. Az eszéki magyarság szorosabb kapcsolatba lépett, új Magyar Egységület alakult, és az egyesület magyar lapot is indít, mely egyelőre csak kétszer fog hetenkint megjelenni. Az egyesületben a szükséges intézkedések es előkészületek megtételére külön bizottság alakult.

Bánfi és a görög katolikus papság. Csak most írják meg Szilágyi Somlyóró, hogy minő nagy — feltűnést keltett a szilágyisági — görög katolikus oláh-papságnak az elmaradása, a Bánfi miniszterelnök beszámolójánál, ahol egyáltalán nem jelentek meg a fogdtatásnál se. — Próbálták egy kis fiúkat is, de nem sikerült. A szilágyi somlyói polgármester ugyan, levélben kétszer is felszólította az oláh klérust, hogy jelenjék meg ő is, de a papok távol maradtak.

Megtagadott engedély. Tegnap számunkban megirtuk, hogy Steiner Gizella ciznabalom művészöd hangversenyét akart rendezni Debreczenben, de a főkapitány nem adott erre engedélyt. Mint ma értesünk R. Kovács Laura, a ki állítólag recitatornó, f hó 21-ikén szombaton estélyt tart a Bika dísztermében. R. Kovács Laura előadását nem tiltotta be a főkapitány ur, holott ez a az estély alig előzi meg egy héttel a szini évadot. Hogy miért kellett éppen Steiner Gizellával éreztetni a főkapitány urnak az ő mindenalótlóságát, hát ennek csak ő maga a megmondhatója. Az bizonyos, hogy a főkapitány ur szeszélye egy csöppet sem ront Steiner Gizella kisasszony művészetén.

Köd. Sűrű köd ereszkedett alá az este a városra. Éjfél felé annyira megsűrűsödött a hideg párazat, hogy az ember nem látott az orránál tovább. Az ablakokat, az ezresket es a faleveleket vekony fehér szövettel vonta be a köd.

Ősz. A naptárcsinálóktól független, igazi ősz már megérkezett. Az őszszeszugorodott sárga levelek bohókás tánczot járnak a levegőben, hogy faradtan, unottan bukjanak le aztán az utcaszeprek hatalmába. A mérhetlen égboltozatot olomszürke felhőzet őrli meg, melynek egyhanguságán nem bir rést törni a szin-

pomp s napugrá, hogy egy kis érdült kölcsonözön az ősz meláni világos öltözetek is eltűntek a felrekkal együtt. A felöltök megkezdásukat, eslenkint egy-egy teli kárnyalata is közéjük vegyül s kima a járókelők feje fölött egy ragyogó czilinder.

Tizenkét éves apagyil becskeréken Molnár Sándor horvát-bóki erdejének bérészadja Sándor, örökre fogadott egy agról a ki Szekulits Istvánok hívták. Aztán úgy hallta meg nevelő apja j mikor a napokban az gyanutlanul fa alatt oda lopódzott hozzá és há szecsapaással megöltte. Csélen embert kétségbeesett családulva találta föl, mire a csendőrség is kézrekerítette. A leborzasztóbb az, hogy a gyilkos csak t éves.

Nóna. A budapesti—becs szállító hajón e hónap 12-ikén egy külső-jű hölgy utazott, aki rögtön után elaludt. Alma azonban ol volt, hogy a személyzetnek feltűn akarták kőltetni a nőt, ez azon sikerült. Ekkor Komáromon a hajóról es kórházba vitették. A éleszeti próbáták, azonban mind meddőnek bizonyult s a hölgy 4 nappalul aludt. Tegnap végre — fel csak nehezen akarta elhinni, hogy napot aludt. A nő arra kérte az hogy nevét hallgassák el, mert előj já a hir kellemetlenül érintené. A vább utazott Bécs felé.

A gályarabok emléke ban gályarabságot szenvedett magyar lelkészek debreczeni emlékoszlopán ünnepélyt szep. 21-én déli 12 óra lékkertben tartják meg. Az ünnepély a következő: 1. Református főiskar éneke. 2. Emlékbeszéd Balogh hittanártól. 3. Debreczen város hászról az emlékoszlop elfogadása. 4. oszlop megkoszoruzása. 5. Kiss Áru zárszava, gyülekezet megaladása. 6. szoltárnak közénkelesse.

Élmezési valókozó mébe. Ennellen értesítjük az — e hogy a kassai csász. es kir. 6 hadi toszága a nyireghyázai csász. es kir. kórház élelem szükségleteinek besz évi esetleg három évi időtartamra pályázat útján kívánja biztosítani. október hó 14-én lejáro pályázat tölódök az eredeti pályázati hirdetmá-mara irodájában (Hatvan utca sz rendes hivatalos órak alatt — me Debreczen, 1895 szeptember hó 10 reskedelmi es iparkamara.

A sárga csikó ára. Mózes szoboszlói lakos 200 frttal boldogan ült fel a szoboszlói állomk á c s Imre pajtásával a kupa-ba. — Latja ken' komám, — szolt hoz — ezen a kétszáz pengőn olyat lovat veszek, a milyen még a t sincs.

Hát oszt hun az a kétszáz. — Ehin la a ki itt a lajbumb. — Sok piz a komám. — Van annak a ki meg ne szolt rá büszkén Kőtelek, ráutva a zsebére.

Takacs Imrénék nagyon a negy az ezvét az a 200 frt. Addig addig filosofált a tulajd volta felől, míg végre kisütötte azt: — a mi a tied az az enyim.

Igy aztán szövetkeztek Kelemer es Kőteles zsebéből elemelték a 200, alatt az a boldogán álmodott a két s felől.

A két gyanuba vett embert az tóra fogták, de egyikőük sem akart a mit a 200 frttól. Erdekes hogy Kelemer vállaltas közben 80 frtot akart adni, rosultnak, mert mint mondja nagyon a meglopott Kőtelest.

A bolond sétája. Patka megbotránkozott dolgokat mivel Kur Most ujjában azt a bolond stiklit ké hogy míg a nép ajtatokodni a templom levétközött meztel nre és úgy sétá a templomot vagy háromszor, míg verettek. Nagy nehezen sikerült a fe megfogni es felruházni. Palkó állítóan rában cselekszi csak ezt meg, de mily vasárnap itas, minden vasárnapra kíványosságból Kurticsnak, az ajatos nem kis megbotránkozására.

Kutya a kutban.

(Saját tudósításunk.)

Debreczen.

A kut jó hüvös kut volt, csak a baja, hogy a hüvösségéhez nem áll na arányban a kájája. Hanem a határoz, csak egyszer a víz hüvös leg az igen nagy takarékoskossági eszköz. ben bort, vizet ívgeben, dinnyét ma lehet bele eresztetni s ezzel meg van a jég ára.

Jó is volt ez így eddig, a lak

des ur... beszéltél! — mondja a ki... hangolt ezredes.

ledi választás Tegnap ke... Hegedűs Karoly... Samuel hívei közül...

390 Hegedűs választott... leírhatatlan lelkesedéssel... eredmenyek kibirtetését...

lov gyilkosa Sztam... nemany ismeretlen egyéntől... kapt, mely szerint ők is...

szátsággyűlés Deb... debreczeni városa a bírósági he... palotát épített és annak...

mátusok konvencie A... konvenciót ezuttal Ko... meg pedig november...

randisták Budapest... Bólakjai, a szegedi fog... szabadon bocsátott...

ujság Eszéken A le... nyok, az eszékeni ma... mezza, ahogy a leghaszno...

a görög katolikus... irják meg Szilagy... gy minő nagy — feltűnt...

ott engedély. Tegnap... k, hogy Steiner Gi... zvezető hangversenyt akart...

ki állítólag R... 21-ikén szombaton es... termében R. Kovács...

kód ereszkedt alá az... felé annyira megsűrűsö... hogy az ember nem lá...

rtárisalóktól független... zett. Az összehangor... hókás táncot járnak a...

pomp s napsugár, hogy egy kis életet, fényt, derült kölcsönözzen az ősz melankóliájának.

* Tizenkét éves apagyilkos. Nagy... becskeréken Molnár Sándor nagybirtokos horvát-bócai erdejének béresgazdája.

* Nóna. A budapesti—bécsi szemé... szállító hajón a hónap 12-ikén egy — előkelő kis-hölgy utazott, aki rögtön a beszállás után elaludt.

* A gályarabok emléke. A Napolyan... bal gályarabságot szenvedett magyar protestáns lelkesek debreczeni emlékoszlopának átadási ünnepélyét szept. 21-én déli 12 órakor az emlékkertben tartják meg.

* Elemezési válalkozók figyelmebe. Ezennel értesítjük az — érdekelteket, hogy a kassai csász. és kir. 6 hadtest hadbiztonsága a nyiregházai csász. és kir. katonai kórház élelem szükségleteinek beszerzését egy évi esetleg három évi időtartamra — nyilvános pályázat után kívánja biztosítani.

* A sarga csikó ára. Kőtelek... Mózes szoboszlói lakos 200 frttal zsebében boldogan ült fel a szoboszlói állomáson Takács Imre pajtásával a kupaiba.

— Hát oszt hun az a kétszáz pengő. — Ehin la! a ki itt a ladjimba van. — Sok piz a komám. — Van annak a ki meg nem issza! szolt rá büszkén Kőteles, ráüve a mellényzsebére.

Takács Imrénék nagyon meghibbantotta az esztét: a 200 frt. Addig addig filosofált a tulajdonjog mivolta fölül, míg végre kisütötte azt sophismát: a mi a tied az az enyim.

Igy aztán szövetkeztek Kelemen Jánosnal és Kőteles zsebéből elemelték a 200 frtot, mi alatt az a boldogan almodott a két sarga csikó fölül.

A két gyanuba vett embert aztán vallatóra fogták, de egyikük sem akart tudni semmit a 200 frtről. Érdekes hogy Kelemen János vallatás közben 80 frtot akart adni a megkárosultnak, mert mint mondja nagyon sajnálja a meglopott Kőtelest.

* A bolond sétéja. Patkó István megbotránkozott dolgokat mivel Kurtioson. — Most ujabban azt a bolond stíliit követte el, hogy míg a nép ajtatoskodni a templomba volt, leveleződött meztel nre és ugy sétálta körül a templomot vagy háromszor, míg végre észrevették. Nagy nehezen sikerült a felbolondot megfogni és felruházni. Palkó állítólagittas korában cselekszi csak ezt meg, de mivel minden vasárnap ittas, minden vasárnapra kijut e látványosságból Kurtiosnak, az ajtatoskó hívek nem kis megbotránkozására.

Kutya a kutban.

(Saját tudósításunk.)

Debreczen, szept. 19.

A kut jó hüvös kut volt, csak éppen az a baja, hogy a hüvösséghez nem állott egyenes arányban a kávája. Hanem a káva nem határoz, csak egyszer a víz hüvös legyen, mert az igen nagy takarékosági eszköz, amennyiben bort, vizet üvegekben, dinnyét madzagon lehet bele ereszteti s ezzel meg van takarítva a jog ára.

Jó is volt ez így eddig, a lakók külön-

féle borai, vízei, dinnyéi békésen megfértek a kutban egészen tegnapig, amidőn nagy baj történt az udvaron, mert egy játszi kedvtelésű kutya beleugrott a kuba. Bizonytalan nem célzatosan tette ezt, de megtette mégis s mikor már egyszer benne volt, nem lehetett rajta segíteni.

A kutya aztán kapálózott a vízben s meglelte mindazon mozdulatokat, a melyek a kutba esett kutyák részére elő vannak írva. E közben elszakgatta a dinnyék madzagait, kinjában a legszebb turkesztánba harapott, azután összezavarta a különféle boros és vizez üveget, többeket eltört s a tört üvegekben összevagdosta a lábait.

Ilyen szánalmas vergődésnek volt részese a szegény állat, mignem kimentették. Ezzel azonban nincs vége a bajnak, sőt ellenkezőleg, most kezdődik a patália. Mert a rendőrség különböző osztályainál többrendbeli panaszok emeltek és pedig:

- 1. Azon lakó, kinek dinnyéjét a kutya egy oldalharapással tönkre tette, követeli dinnyéje megérteset.
2. 3. Azon második, harmadik és negyedik lakók, kinek üvegeit a kutya összetörte, kéri az üvegek s a bennük rejtett borok megtérteset.
5. Azon lakó, kinek a kutya a tulajdona, fájdalomjait követel kutyája megsebzett lábait az üvegtulajdonos lakóktól.
6. S a vízbeesésért a kutya esetleges meghülését követő kiadásokra kárterítést a háztulajdonostól.
7. A lakók követelik a kut kitisztítását, a mennyiben dinnyéket nem eresztik olyan kutba, amely a kutya fürdőkádjá volt s végül
8. A háztulajdonos követeli a kut kitisztítását azon lakótól, a kinek a kutya tulajdona.

A régi Debreczen kupaktanácsából.

— Riport. —

A falueleje együtt volt. A tanács X labu festetlen asztal tizenketten ülték körül: az előkelő bró, e jegyző és tíz esküd. Ezt a magisztrátust úgy hívták, hogy: »tizenkét tanács.« — Ez kormányozta a Debreczen falut, ez bíraskodott a felek vitás ügyeiben.

Gabor Menyhért szoboszlói csizmadia belép a törvénytörő urak elé s bő lére eresztett orációval előadja, hogy Gavallér Pista debreczeni lakos egy pár új csizmáért négy váltó forinttal már fel évtá adósa s »alázatosan instál, hogy a nemes tanács fizettesse meg vele.

— No, mit szol Rigó Bálint legidősebb esküd uram, — kérdi a — bíró; — illetyie ezt a jövővényt a milakóstarsunk pénzére? — Nem illetyí.

— Nem hát, erősíték a többi esküdtek. — Hallotta kend, hogy a mi pénzünk kendet nem illetyí; elmöhet. — Es ezzel meg volt hozva a végérvényes ítélet, mely azonnal inprotocolizáltatott. Par óra alatt 20—30 panaszos úgy nyert hasonló tárgyalagos rövidség mellett tiltást. Áttért azután a tizenkét tanács a nagy falu dolgainak intézésére.

Kevés teketóriával végeztek azokkal is. — A homoki szőlő-csösznek szigoruan megparancsoltatt, hogy a sergelyeknek uagyobbakat durrantson, különben elveszti hivatalát; — a tehencsordás utasított, hogy a kajla bikanak nézzen utána, mert az a panasz ellene, hogy igen igen válogatja a tehenekeit; — a notárius ur évi bére 10 font fagygyuertyával megajvatott; — a boszorkány mesterség praktizálásától és az ördögöl való cimboráskodástól a lakosok, különösen a vénasszonyok tiltának. — Mindezek protokolizáltatván, a tanácskozás véget ért.

A polgári házasságról.

— Meséli egy bakfis. —

A napokban az előadás alatt az én Gizi barátnóm folyton a pad alá nézett. Csodálom is, hogy a tanár ur észre nem vette. Mindenfélé ujságpapirokat dugdosott. Az óra végén megkérdeztem, hogy mi az?

Ő készséggel megmutatta a kivágot ujságlapokat. S nem is a »Lányok Lapja«-ból, sem a helybeli ujságokból, hanem a nagy »Egyetértés«-ből. Bűnét egész h degyvérral mesélte el, hogy a papája lapjából összegyűjtögette mindazt, amit abban a polgári házasságról talált. Aig merem kimondani a szörnyűséget, hogy Gizi szerelmes egy zsidó gimnazistába. Az igaz, hogy nagyon szép és katolikus tartása van. Azután Giza kitudta, hogy egyik nagybátyja igen tekintélyes ur.

Többször figyelmeztettem Gizit, hogy majd elkarhozik; de azt mondta: nem banja, az jól fog neki esni. A következő előadási órán még nagyobb baj lett. Gizi hevesen csókot egy kezével befedett képet. Biztosan az ideáljé. A kisasszony egyszerre hirtelen oit termelt mellette, megragadta kezét és elvette tőle a képet.

A zivert is elszorult, remegtem egész testemben. A kisasszony megnézte a képet és így szolt Gizihez: — Hol vette maga ezt? — Egy ujságból vágtam ki, mondá Gizi sirva. — És miért vágta ki? — Mert gyűjtöm a kitűnőségeket. — Lányok fölállni! — mondá a kisasszony. Nezzék itt van az arczépe nagyméltóságú gróf Csáky Albin volt vallás és közoktatásügyi miniszter ur ó exczellenziájának, a magyar közoktatásügy ünnepeit férfiaknak. Gizike igen szép erényt árulta el a nagyok képmásainak gyűjtésével kövesse őt. A pajkos Gizi, ki a polgári házasságot tervező Csákyt csókolgatta, egyre a könnyeit törülte, én meg szerettem volna kacagni, de magamba kellett fojtani. Mikor az iskolából hazamentünk, csakis e tárgyról beszélgettünk. Én is megvallottam neki a titkomat, hogy az unokabátyám, a ki realista, szerelmes belém az örültség. A mikor hozzánk jön, a házban lévő összes masinát elrejttem, mert még valami ostobaságot követ el. De a legnagyobb örömöm az, hogy mi már nem fizetünk a dispeazációért és azon igazi brüsszeli csipkéket vehetek. Találkozunk az uton a káplán urral és csendesen mondtunk neki »jó napot«, ellenben a polgármester drnak mélyen meghajlva köszöntünk, mert már ez az ur fog esküdtetni. Hasatérve, szüntelenül csak az zsiบอนgot a fejemben. Nem tudtam tanulni. Folyton arra gondoltam, milyen lesz a lakodalmam. Remek ruhát csináltatok: szép akarok lenni, hogy még az öreg nagybácsim is sunyiton. Elmegyünk majd a vőlegénnyel és a tanukkal a városházára s megkérdezzük a kapust, hogy fonn van e a nagyságos ur? — Tanácsülés van, — feleli ő jeges közönbösséggel, mintha szegénységi bizonyítványt vagy receptet akarnának aláírni. Fonn a folyosón semmi ünnepélyesség. Bemegyünk az előszobába. Mintha látám, hogy majd soká kell várni. Eppen azon disputálnak, hogy megengedjék-e egy háziurnak a tűzfal építését vagy ne? Végre kijönnek a czeramóniárius polgármester toiletet csinál és mi bejutunk. Milyen egyszerű minden. Az egész segédlet a kis Varga Matyiból áll, aki a pecsétviaszt tartja. Az aktus után a templomba megyek; ide már minden lámpafáz nélkül. Milyen jól fog esni, hogy már is nem vagyok többé leány: mikor a belvárosi templom elé érek, azt mondják majd a fiatal urak: »Milyen snajdig ez az asszony!« Az esküvő is könnyen fog menni, mintha csak ismétlést kápnék föl... No de félre a fantáziával! Vegyük elő a földrajzot, mert holnap nagy fölmondás lesz a én helyettem nem referál am gróf Apponyi Albert. Nem, megy, nem megy! nem tudok tanulni. Bizzuk a végzetben; fejem alá rakom a könyveket. Megyek aludni. Jó éjt! Ma boldoggá teszem a kis Matyit, róla álmodom. No meg a pecsétviaszról. Hogy fog mindkettő olvadozni! Tüske.

Színház.

A szintársulat Mármaroszigeten. A szintársulat mult hetéről a következőket írja a »Mármaros«: Nagyon kevésbé vonzó műsor és ennek megfelelőleg nagyon kevésbé látogatott színház volt a lefolyt hét signaturája. Het darab közül 3 retentően kopott operette, 3 nem új, sőt nagyon is ismert dráma és egyetlen egy új darab képezte a műsort. Tiszaynak meg van az az érdeme, hogy közönségünket nagyban leszoktatta az operettekéről; ambar ez az érdem abban táálja magyarázatát, hogy az idei operette előadások épen nem elégitették ki a közönséget s a nem érdekes darabok sokkal összevagyóbb, mulatatóbb bemutatásban voltak részeseitve, s így a közönség — a m kor ment — inkább a drámái esteket látogatta. Jászai Marit hazai beporölték. Jászai Marit a nemzeti színházban Bánkban előadása alatt heves szcenát provokált a színpalak mögött s két színészkolai növedeket erőteljes kifejezésekkel és mozdulatokkal utasított rendre, minthogy azok a nagy jelenet nem honoráltak azzal az odaadó tisztelettel, melyet az valóban megérdemel. A megsértett növedékek ugyanis beporölték a nagy tragikát a büntető bíróságnál könnyű testi strítés miatt. A kulisszák mögötti drámái jelenetnek tehát; epilogusa is lesz.

Törvéyszék.

Szocialista sajtópör. A budapesti sajtóbírószag nemrég Vankó Károly a »Nep-szava« könyvkiadó hivatalának vezetője felett törvényt üt egy rőpirat miatt, a melyet a szocialdemokrata párt több ezer példányban küldött szét a nélkül, hogy a szerzőt később is az esküdtsek előtt megnevezni hajlandó lett volna. »A legyek és a pókok« volt a rőpirat czime s benne arról van szó, hogy mint szivják ki a potrohos, förtelmes pókok — a

vagyonos osztály — a legyeknek, a szolgaságha tiport munkásoknak, minden csepp véret fortélylial s erőszakkal. Kikél a hadsereg ellen is a rőpirat, a mely miatt osztálygyűléltre igaztás, továbbá az 1868. évi XL. tozikkben szabályozott általános védőtelezettség ellen való igaztás czimen indították meg az eljárás. A megtartott esküdtzéki tárgyaláson, mivel a szerző kinyomozása nem sikerült, a kiadó Vankó Károlyt vonták felelősségre s őt vétkesnek találván el is itelték 2 hónapi államfogházra és 50 frt pénzbüntetésre. Az elítelt semmiségi panaszát, melyet a kurián Székely Ferencz bíró referált, a sajtótanács elvetette.

A Szerkesztő postája.

Boda Jolán. Csinos versét itt közöljük. Elmerengek a multon Szemembe könyv tolu — Eljártok már ifjú Álmaink botorul. Vissza-vissza álmodom Régi boldogságunk — Mikor gondatlan, boldogan Virágok közt jártunk. Az égen csillag gyult ki Fejem a válladon. Oh hogy ezt mind most Csak újra álmodom. H. L. A kérdéses rovatra ezentúl is különös sulyt fektetünk. Leikes előismerő sorait az egész szerkesztőség nevében fogadja köszönetünket. Pöpi. A szerkesztőségi órákban. Versék. Hangulatos dolgok. de előttük sok vár közlésre. Legyen egy kis türelemmel. Pater. Az Ön tárczájának nem került még a sor. Valószínűleg a jövő hét elején. Nem közlölhetők: Hervadt levél, Fifi harmincz forintja és az Ősz.

REGÉNY.

T Ű Z.

— Elbeszélés. —

Írta: Vértességyula. 3.

(Folytatás.)

— Szép tőle. Sőt tán ön külön honoráriumot is kap, ahhoz arányitva, amilyen szépet küld. — Nos, értem, remélem, hogy csinos összeget kap. Metsző sértés volt minden szava. Mintha csak lovaglóstorttal csapoktatni volna Izidor ur arczába. — Bocsánat, kisasszony en tisztességes ember vagyok. — No és Berczi ur ta'an nem? Ha gazembernek tartanám, nem mennék hozzá. De-hogy gazember, csak olyan, mint a többi férfi. Mint a legtöbb. Különbem nekem éppen ilyen kell, — mondta a leány büszkén fölvetett ajakkal, miközben daczosan villogó szemekkel nézte az előtte álló főnök urat. — Hallgasson meg, kisasszony. Őszinte leszek, ilyen karakter, mint maga, megérdemli. Hát Berczi ur csakugyan olyan, mint a többi férfi. Sőt rosszabb, mert módjában áll rosszabbnak lenni. Mást nem is mernék jó lélekkel hozzáküldeni, de olyant, mint maga kisasszony, bátran. Nem félek tőle, hogy bele talál szeretni. Inkább ő féljen... A fiatal leánynak most, hogy ott ül szobája ablakánál s a nyitott ablakon át beözönlik a kedves májusi este ősése, — hangulatos csendje, — eszébe jutnak az utolsó szavak. — Inkább ő féljen!

S amint megjelenik előtte a gyermekét végtelen gyöngédséggel szerető férfi alakja, aki ha találkoznak, egyebről sem beszél, mint a kis Edithről, hát szinte neveltségnek tetszik az Izidor ur szava. Niucs itt egyikünknek sem oka — a felesre. Azaz, hogy ő fél mégis, hogy le kell mondani gyerekesen szótt bosszúterve megvalósításáról. S most, mikor nyugodt lélekkel, új otthonának első kedves benyomása fölött érzett örömmel ott áll a nyitott ablaknál s szivja tele tudóval a kert jászminbokrairól felé szálló illatot, valami olyan régm nem érzett kedves melegséget érez a zív körül s ugy tetszik, hogy hálával kell lennie az iránt, aki jószágok gyöngé-séggel ilyen nyugalmas otthont teremtett számára.

A kis Edith ott sétál a fenyőfák alatt az atyjával. A magas, karcsu férfi alakjának körvonalai élesen bevésoédtek a holdfénytől világos levegőbe s most, mikor az ablak felé fordul, halvány arcára is teljes világosságot vet egy ezüstös sugár. Es Ida, amint egy pillanatil nézi ezt a halvány, erősvonalu férfarcot, annyi nemes-séget, annyi jószágot olvas le róla, amennyit még talán soha.

A férfi lehajlik a kis leányhoz, szőke haját hátrasimítja s gyöngéd szeretettel beszél hozzá... — Megyünk Ida nénihez. A jó, kedves nénihez, aki magát ugy szereti. Szeresse maga is, édes. A fiatal leány visszahuzódik az ablaktól, könnyet törölt ki nagy fekete szeméből s mikor Tihamér ur kezénfogva kis leányát, — belép a szobába, a szép leány szeme még nedves fényben ragyog s ajka reszket a fölindulástól.

Folyt köv.

Előfizetési árak:
 helyben, vagy postán külföldre:
 Egész évre 10 frt —
 Félévre 5 „ —
 Negyedévre 2 „ 50 —
 Egy hónapra 1 „ —
 Egyes szám 4 kr.

A lap szellemi részét illető minden köz-
 emény a szerkesztőségbe (Főtér 1828. sz.)
 bérmentve küldendő.

Előfizetési helyben:
 Feltölti K. Lajos könyvkereskedésben
 és a kiskönyvtárban (Főtér 1828. sz.)
 elad.

Vér a királygyakor

A kis-czelli királygyakor
 rohanó dzsidás ezred halálra
 három apró gyermeket.

A roham kitünően siker-
 raly megelégedését nyilvánít
 hivatalos lapok meg a hadi
 sikeréről zengenek dicsőhymnu-

Három anya pedig szív-
 dalommal siratja gyermekét
 ad nekik vissza többé senke-

De micsoda annak a há-
 nak mélységes fájdalma, ve-
 roham sikeréhez képest?

Ki törődik azzal a sz-
 három asszonnyal akkor, mi-
 sereg királyi elősmerésben rész-
 dalmámorba fullad.

Az egyik lónak a lába-
 zonynyal a futamban seb-
 magát.

Megczirogatja még a kap-
 Arra nem gondol senki,
 közepén három apróságos
 bizskolt a porban s azok
 vágató paripák patkói alatt.

Ki itt a hibás?
 Mért nem vigyázott az
 anya jobban a gyermekére?

Vagy talán úgy kellett
 hogy a rohamot megállítsa
 ezredes vagy kapitány?

Ostobaság.
 Ha az ezred megáll, há-
 másodpercet s kérdés, ho-
 lesz-e a királyi elősmerésben.

Az aztán mellekes, hogy
 percznyi késés folytán három
 gyermek megmarad az édes
 ló karjai közt?

Igy fogják föl ezt a szor-
 tet katonáknál s ott, hol
 humanitás.

Mi a legnagyobb föl-
 olvastuk ezt a tudósítást, me-

A „DEBRECZEN” TÁR

A „VASÁRNAP”

Leczke-óra.

Együtt voltunk a szalonban.
 En és a szép bosnyák lányka.
 Ragoztuk a szeretlek-et
 Folyékonyan, nem hibázva.
 Kéz a kézben, tűz a szemben.
 A feje meg a vállamon —
 Mintha az a festett kép is
 Irigykednék ránk a falon!

Ajk az ajkon, csókra-csókot,
 Kitünően megy a leczke —
 Mögöttünk az ajtó táru
 És zuhog a szedte-vedte.
 — Mit csinál a leányommal?
 Dörg a mama az ajtóban.
 — Tanítom a magyar szóra!

A mosolygó k

Irta: Márk us Miksa.

I.

Télen, minden esőtörtökön K
 barátommal találkozunk. Este kilen-
 négyen-ötön ott ülünk már a
 kályhaja körül. Óriási szobor (tal-
 tán Apollo) állott a szoba sarká-
 ne higgyék, hogy Kárász valamely-
 bol szerezte aglegényi szobájána-
 zét. Becsületes kályha volt ez a
 te en szobor, a mely nyáron alud-
 ban, a mikor a fahasábok patto-
 rában, szemei piros tüzfényben
 sokszor elgondolkozva néztünk e-
 mekbe.

ad. 3444.
 1895.

Bérelti hirdetés.

Hajdu-Nánás városban a város ál-
 tal ez évben építetett egészen új ven-
 déglő az 1896. Január első napjától
 számítottól 3. — esetleg 6 évi időre
 bérbeadandó lévén: felhívtnak azon
 vendéglősök, kik azt bérbevenni akarják,
 hogy erre vonatkozó és a szokásos mó-
 don szerkesztendő zárt ajánlatokat a
 folyó évi október hó 15. napjának reg-
 geli 9 órájáig alóírothoz adják be.
 A város részéről fennlartatik a jog
 arra, hogy az ígérendő bérelti összegre
 tekintet nélkül, a jelentkező egyének köz-
 zül szabadon választhasson.

Hajdu-Nánás, 1895. szeptember 14
 Csohány L.
 polgármester.

Pályázat építésre.

Az érmihályfalvai ev. ref. egyház
 két iskola terem és egy lakás építésére
 árlejtést hirdet, az árlejtés szeptember
 22-en délután 2 órakor tartatik meg a
 lelkészlakon.

Az épületek ez évben csupán telő
 alá veendőék s a többi része pedig jövő
 évben készíltendő el.

Ref. egyháztanács.
 (394.)

Meghívás
 a debreczeni termény- és áruraktár részvénytársaság
 1895. szeptember hó 29-én d. e. 10 órakor
 a városháza nagytanácsstermében
 tartandó
évi rendes közgyűlésére.

T Á R G Y A K:

1. Az igazgatóság és felügyelő bizottság évi jelentése.
2. A lefolyt 1894/95. üzlet év zárszámadásai, a mérleg helyben hagyása és a felmentvény megadása.
3. A nyeresemény felosztása, az osztalék megállapítása.
4. Sorrend szerint kilépő két igazgatósági tag helyének választás utjánai betöltése.

Debreczen 1895. szeptember 1-én.

Az igazgatóság.

Jegyzet: A közgyűlésen résztvenni szándékozó részvényes köteles — az alapszabály 24-ik cikke alapján — részvényeit a közgyűlés előtt legalább egy nappal a társaság pénztáránál vagy a Debreczeni ipar és kereskedelmi banknál — térítvény és igazoló jegy kiszolgáltatása ellenében — letenni.

A tavaszi és nyári időnyre
 a legmegbízhatóbb elsőrendű
 gyárakból:

szabadalmazott jégszekrények
önműködő fagylaltgépeket,
 legjobb minőségű szódavíz készülékeket,
 tükrözött kerti golyókat, sodrony borítókat
 és szabadalmazott
legújabb befőző üvegeket
 a legnagyobb választékban és legjutányosabb árak
 mellett ajánl

283.

KASZANYITZKY ENDRE
 üveg porcellán, lámpa, ház-
 tartási konyhaeszközök és dísz-
 árak nagykereskedése
 DEBRECZEN.
 Főpiacz 1900. sz.

Arjegyzék ingyen!

„DEBRECZEN” NYOMDÁJA
 (FÖTÉR 1828. SZ. A. CSANAK-DRAGOTA-HÁZBAN. (A m. kir. főpostával szemben)
 teljesen újonnan berendezett könyvnyomda.

Elvállal mindenféle nyomtatványokat: szakarékpénztári, kereskedelmi ügyvédi és községi nyomtatványokat. <small>Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.</small>	KÉSZIT: Gyászjelentéseket, bál- és lakodalmi meghívokat. ELJEGYZÉSI KÁRTYÁKAT, TANCRUNDEKET és ÉTLAPOKAT. <small>Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.</small>
---	---

Vidéki megrendelések ERDÉLYI ISTVÁN nyomdai művezető nevére czimzendők.

Nyomdánkat, hol északkeleti Magyarország legrégibb és legelterjedtebb politikai napilapja a
„DEBRECZEN”,
 és a szintén elterjedt „DEBRECZENI HIRADÓ” is nyomatik, ajánljuk a helybeli és vidéki
 közönség szives pártfogásába.

Hirdetések a „DEBRECZEN” czimű lapban a legjutányosabb árak mellett eszközöltetnek.	SZÁMLÁKAT, ROVATOZOTT IVEKET, NÉVJEGYEKET, bor- és rum-vignetteket, falragaszokat, MINDENMŰ KÖRLEVELEKET és ÁRJEGYZÉKEKET. <small>Vidék megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.</small>
POLYÓIRATOKAT és a NYOMDAIPARHOZ tartozó nyomtatványokat izléses beosztással jutányos árakon. Birósági, végrehajtói nyomtatványok: készletben tartatnak. <small>Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesítettetnek.</small>	Izléses kiállítás! Jutányos árak!